

SZENTÉS és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 265. szám, özr. Fried Józsefné urnó
házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
és nyilttéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt
árjegyzék szerint számít.

Az 1889. évi közpénztári számadás.

E hó 6-ika óta van közszemlére kitéve a városi számvévi hivatalban, a számvévi igazgató részéről és átvizsgált 1889 évi közpénztári zárszámadás.

Ez idő óta tehát joga van, 15 napon keresztül, a város minden adófizető polgárának megtekinteni e számadást és ugyanannyi idő alatt az arra vonatkozó netáni észrevételeit megtenni.

Bár a megtekintési és észrevételezési határidőnek felénél több része telt már el eddig, tudomásunk nincs arról, hogy akadt volna egyén: adófizető polgár, vagy városi képviselő, ki a községi törvény-adta ezen joggal élt volna.

Pedig az ilyen ügy nagyon megérdemelné, hogy mentől többen foglalkoznának vele, mert kétségtelen, hogy a községi törvény biztosította ezen jognak minél nagyobb mértékben gyakorlása, hatékony neme volna az ellenőrzésnek, mert igaz az, hogy: „több szem, többet lát”. Ezen felül meg így közvetlenebbül megismerkedhetnénk a város egyik legfontosabb érdekével: a községi háztartás helyes vagy nem helyes vezetésével s nem az egyes előforduló esetekben adott, rendesen szokszavú, mert nem a teljes egészet felölelő, felvilágosításokból merítenék tudomásukat.

Az a vaskos nagy könyv, mely foliás alakú lapjain tartalmazza a város vagyonából és az egyes adófizető polgárak keservesen összekuporgatott adófiléireiből begyűlt jövedelem kimutatását, s ennek hova, s miként lett kiadását, s egyszersmind tanúbizonyoságot tesz arról, hogy a város ügyvezetésével megbízott tanács, miként járt el kötelessége teljesítésében, — megköveteli ígyszólván a beható vizsgálatot s azt, hogy kellő méltatás tárgyát képezze, mert egyáltalán nem lehet közönyös dolog, ahol százerek és százerek forognak szóban, annak földerítése és kimutatása, hogy azok a százerek helyesen fordítanak-e oda, a hova tényleg fordítva lettek, hogy a jövőre tekintettel nem-e kell egy vagy más tekintetben megfelelőleg intézkedni; nem pedig egyszerűen napirendre térni felette, hogy így kerülfjön, a szokásos úr megétele után, az irattár poros aktái közé.

Az így ezen fontosságánál fogva tehát nekünk, mint a nyilvánosság és közvélemény organumának, e számadásra vonatkozólag is meg kell tennünk ugyanunka vett kötelességünkön kifolyólag észrevételeinket akár gyakoroljuk e város adófizetőpolgárai és képviselői törvényadta jogaikat, akár nem s ezeknek

közönye nem ment fel benátnak a reánk váró feladat terhe alól, hogy időt és fáradságot nem kímélve, a számadást a legapróbb részletekig át ne vizsgáljuk s annak alapján észrevételeinket megne tegyük.

S ezen kötelességünk teljes tudatában foglalkozunk azzal jelen cikksorozatunkban kijelentvén előre is azt, hogy bírálatunkban teljes szigorral, de egyszersmind teljes tárgyilagossággal is járunk el, mert nézetünk szerint számadási ügyekben a rokon- vagy elienszenvenek helye nincs, mert ott a számok döntenek és határoznak, az pedig ily eszmét nem ismer.

Mindenek előtt tehát általánosságban tekintve tesztünk az 1889-ik évi közpénztári számadást vizsgálat és illetve kritika tárgyává.

Hogy e szempontból kiindulva milyen a véleményünk az említett számadásra vonatkozólag, sajnálattal kell kijelentnünk, hogy az kevéssé jó.

Felreértés kikerülése végett sietünk azonban kijelenteni, hogy fentjelzett véleményünk a számadás alakiságára vonatkozik s nem úgy értendő, mintha abban oly visszaélésekre találtunk volna, a melyek esetleg a bántetőtörvénykönyv szakaszaival állanak összeütközésbe.

Azonban egy számadásnál, ha az utóbb említett körülmények fent nem forognak is, nagyon figyelembe veendő már az alakiság, ellenében elkövetett hiba is, mert törvények és érvényben álló szabályrendeletek határozzák meg, hogy az miként vezetendő, hogy correctnek, szabályszerűnek, kifogástalannak legyen nevezhető.

S ez hiányzik az 1889-ik évi közpénztári számadásból.

Egy nagy zűrzavar ezen számadás. Azonkívül, hogy a kiadások egyes címekre előirányzott összegek sok esetben szerfelett túlfeladva lettek anélkül, hogy — mint a törvény és szabályrendelet előírja — pótköltségvetés terjesztetett volna a közgyűlés elé, — számtalan esetben előfordul azon ismét a törvény és szabályrendelet határozataival ellentétben álló intézkedés, hogy az egyes címek vagy egyes rovatok alatt felvett összegek kimerülése esetében, a közgyűlés megkérdése s annak beleegyezése nélkül, tehát önkényesen a másik cím, illetőleg rovatnál még ki nem merített előirányzott összegek vétettek igénybe s fordítottak oly kiadások fedezésére, a melyek abból, a közgyűlés engedelméről nélkül nem lettek volna fedezhetőek.

Alaki tekintetben kifogás tárgyát képezi azon további körülmény, hogy a kifizetések össze-vissza eszközöltettek,

tekintet nélkül arra, hogy vajjon csakugyan azon cím vagy rovat alatt felvett összegből nyerhetnek-e az előírt törvényes intézkedések szerint fedezetet, vagy nem s ebből aztán azt következtethetjük, hogy sem a tanács, sem a számvévi nem fordítanak kellő gondot a költségvetés pontos betartására, hanem rábízják a pénztári tisztségre, hogy azt oda ahová jóuk látja könyvelje el.

Pedig egyáltalán nem lehet közönyös dolog ezen alakiságnak csak a legcsekélyebb mértékben mellőzése sem, mert annak szigorú és pontos betartása nélkül, a helyes és tervszerű gazdálkodás egy város pénzügyeit illetőleg nem is képzelhető s a nélkül nincs semmi biztos támpont a költségelőirányzat elkészítésére nézve, mert nem lehet egy ilyen „mixtum compositum”-ból megtudni azt, hogy hol lehet megtakarításokat tenni s hol kell az eddigieknél nagyobb összegeket előirányozni. Ily rendszer mellett csak az tűnik ki, hogy mindenütt emelni kell az előirányzott összegeket és bármennyi állapították is meg, az az egy bizonyos, hogy a legutolsó krajcárig el fog költetni.

Vannak ugyan egyes címek, illetve rovatok, melyeknek összege az előirányzatot nem haladja túl, de amint a részletezésnél előtűntetendők, ez úgy eszközöltetett, hogy amire az előirányzatba véltetett, nem teljesített. Ez pedig szintén lényeges hiba, mert a következő évben annál inkább igénybe vétetik azon cím vagy rovat összege.

Az mi legjobban lerontja az 1889-ik évi közpénztári számadás értékét, nem más, mint azon körülmény, hogy a 305099 frt 41 krt tevő rendes és rendkívüli bevétellel szemben 299739 frt 93 krt. rendes és rendkívüli kiadást s így 5339 frt 48 krt. pénztári maradványt tüntet ki.

Hogy ez tényleges és valódi eredmény volna, abban csak az nem kételkedhetik, aki egy cseppet sem ismeri a számadást s aki azt veszi helyesnek, a mi elébe, mint helyes, állítatik.

Már azon körülmény is, hogy az 1888-ik évinél kedvezőlenebb viszonyok fenforgása dacára 5329 frt 48 krt. pénztári készpénz maradványt tüntet ki az 1889-ik évi zárszámadás holott 1888-ban ez csak 87 frt 10 krt tett ki, kell hogy a számadás helyessége ellen, legalább is erős gyanút támasszon a gondolkodóban.

Ha aztán elihéz hozzávesszük még azon elvitázhatatlan tény, hogy az 1889-ik évben tényleg már elköltött és az 1890-ik év terhére az előirányzatba felvett kisebb kiadások összege a 8000

frtot haladja; hogy az 1889 ik évben a helybeli takarékpénztáraktól felvett, összesen 19 ezer frtot tevő ideiglenes kölcsönök alig 4000 frtot meghaladó összeg fizetett vissza az 1889-ik évben, abból még 15 ezer forintnyi törlesztetlen összeg maradt az 1890-ik évre a nélkül, hogy ez az 1890-ik évi költségelőirányzatban felvéve volna; hogy a keramit út elkészítésére a vasúti kölcsönből eszközölt megtakarításból 25 ezer frt, a vármegye által ajándékozott 30 ezer frtból szintén 25 ezer frt már tényleg felhasználott és kifizetett a vállalkozónak még az 1889-ik évben s ennek dacára az 1890-ik évi költségvetésben úgy a vasútkölcsönből megtakarított 30 ezer frt, mint a vármegye által adományozott 30 ezer frt teljes összegében lett felvéve, a keramit-út elkészítéséhez szükséges 81 ezer frtot haladó összeggel szemben: kétszerte annyi váltik, hogy az 1889-ik évi közpénztári számadás 5000 frton felüli készpénzmaradványa valótlán összeg és csak a nem helyes egybeállítás miatt előállt eredmény, a mely állításunkat ezenkívül legegyszerűbben támogatja azon további körülmény, hogy mindjárt az év elején 10 ezer frtot haladó ideiglenes kölcsönfelvételére kész a tanács a közgyűléstől engedélyt és felhatalmazást kérni, a minek szükségessége s így mértékben való szükségessége fent nem forog, ha csakugyan 5000 frton felüli készpénzmaradvány lett volna az 1889-ik évről.

Reputacionális városi közgyűlés.

(1890. május 11.)

A „Szentesi Lap” szerkesztője kiadja a hangot:

„Nagy sérelem esett Szentes város képviselőtestületének alkotmányos jogain! Az alispáni önkényvel párosult szolgálóközség törvényszérti erőszakkal intézkedett a Szentes városi képviselőválasztások helyeinek kijelölésében és mert ez egyedül és kizárólag Szentes város joga, hát csorba esett újból a városi közgyűlés reputációján, melyet csak egy — keletű küldöttséggel támogatott főlébvezés képes helyrehozni.”

S mert tudva van, hogy Szentes városában, de sőt Csongrádmegyében és csupán a „Szentesi Lap” szerkesztőjének *morális jog értele* van olyan finomra kihegyeződve, mint a legkitűnőbb kompassz, mely a minuciózitásig pontosan jelöli meg a hajó elhajlását — ennél fogva Szentes város közigazgatási hajójának jeles kormányosa: *Sarkadi Nagy Mihály* polgármester siet is nyakra fóre utána bilenni a parancsoló *morális jogerzetnek* és a városi képviselő urak felkérésnek egy kis reputacionális városi közgyűlésre.

Igy esett meg a f. hó 11-iki városi közgyűlés s hogy ehhez kellő közönség is begyűljön, hát hozzácsaptak egy kis aljegyző választást is, tudván, hogy a választási aktus, ha mindjárt csak egy irnokoskaró van is szó — olyan esetek, melynek a tisztelt városatyák nagy része készségesen lépve meg.

Hogy ezt a jegyzőválasztást egy olyan tanács határozta el mostanra, melynek élete már csak hetek számlál s így olyan formán tűnik fel, mintha utolsó óráiban is ráakarná ma meglevő többségével a városra a maga pártfogoltját erőszakolni; hogy továbbá ezt a másodaljegyzői állást pályázatra meg sem

hirdették — minden apró-cseprő ildomtalan-ságok és jogtalanságok nem bírnak befolyással a jól dresszírozott *morális jogerzetre*, mert az a fődolog: hogy sok városatyá begyűljön és a közgyűlés reputációján esett újabb csorba fényesen kiköszörültessek.

És hallottunk nagyhangú filippikákat, hatalmas jogmagyarázatokat a közgyűlés — *nem jogászlajnálól*: míg a jogászképviselők csudálatosan egyértelmű tudatlanságot árultak el, kivétel nélkül figyelmen kívül hagyván a *morális jogerzeteket* azon fölfogásukkal, hogy ők sehol nem látják azt a vármegye által elkövetett állítólagos jogséreleimet és így a főlébvezés szükségét sem, amál kevésbé azt: miért keljen e végből még deputációt is küldeni a miniszterhez és ezzel a város közpénztárára újabb terhet róni.

Hiszén, ha a föllebezésnek igaza van: fölösleges az írásos föllebezésnek deputációval adni nagyobb nyomateköt: a miniszter e nélkül is elfogja ismerni az igazat. Ha meg nincs igaza: úgy szegyenletes dolog még föllevése is annak, hogy deputáció bilentse a javára, az igazságnak tőle különben elhajó serpenyőjét.

De hát Szentes megrizyeltte már Csongrád és Dorosma dicsőségét.

Nem tűrheti megalkodás nélkül, hogy ne mindenben ő legyen a vármegye vezérvárosa és ezek a másodrangú nagyságok túllícitálják a főlébvezésben.

Hát ő is apellál, ő is deputál. Apellál a zugírászatban — vereséget szenved; deputál a megyei tisztújítások — nem hivatalosan ugyan, de azért Szentes volt az is — és vereséget szenved. És most apellál és deputál a városi választások ügyében, hogy újból — vereséget szenvedjen.

Jól esik neki — bizonyosan azért eseteleszi. Mert másként érthetetlen volna ez a fébris apellátás deputációna.

A közgyűlés befolyását különben a következőkben adjuk:

Enök: S a r k a d i Nagy Mihály polgármester.

Jegyző: Dr. Filó Tibamér főjegyző.

Elmúlt polgármester a közgyűlést 10 órakor megnyitja és előterjeszti, hogy a közgyűlésnek így szokatlan időben történt egybehívását az indokolja, mert az „Erdélyi Magyar Közművelődési Egylet” enöke hozza, mint e város polgármesteréhez bazi-fias felhívás: intézett, melyben kijelenti, hogy itt nálunk egy főkegyeletnek a f. hó 15-én leendő megalakítását végett (több-magával személyesen el fog jönni a f. hó 14-én s felkéri, hogy a hazafias tény előmozdításában segélyere legyen. Ennél fogva ő szükségesnek tartotta ezt a közgyűlés tudomására juttatni s indítványozni, hogy amennyiben a hozzánk jövő nagynevű vendégek Szentes városát tisztelik meg, mondja ki a közgyűlés, hogy őket Szentes város vendégeül tekintsi s a f. hó 14-én törté-nendő fogadtatásuk tekintetében intézkedjék.

Ezen polgármesteri előterjesztésre kimondja a közgyűlés, hogy a f. hó 14-én az Erdélyi magyar közművelődési egylet érdekében hozzánk érkező vendégeket a város vendégeül tekintsi s a polgármester vezetése alatt a tisztviselők és a képviselő-testület egyeteme ünnepélyes fogadtatásuk végett a vasúthoz kivonul és a felmerülő költségeket a közpénztárból fedezi.

Elhatározza továbbá ezzel kapcsolatosan U d v a r d i Sándor indítványára a közgyűlés azt is, hogy úgy az összes tisztviselők, mint a képviselőtestület egyenként belép az itt alakítandó főkegyeletbe tagul.

Második tárgyat képezte a közgyűlésnek, Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának 164. sz. azon határozata, mely-lyel Szentes város képviselőtestületének f. évi 29. szám alatt a képviselőválasztások

tárgyában hozott határozatát megsemmisíti s újabb intézkedés megtételét rendeli el. Erre vonatkozólag S a r k a d i polgármester előterjeszti, hogy bár az ő nézete szerint nem helyes és törvényes alapon nyug-szik a törvényhatóság ezen határozata, mindazáltal tekintettel az idő rövidségére és a választásokhoz szükséges nyugalom és higgadságra, jónak tartana, ha a közgyűlés a törvényhatóság határozatába beleenyodva, az abban foglaltak szerint eljár.

A polgármester ezen előterjesztése, mintha egyenesen arra lett volna szánva, hogy ez által szenvedélyes kifakadásokra nyugot szolgáltatson, meglehetősen hosszú vitát és számos közbeszólást eredményezett. Mindjárt elsőnek S i m a Ferenc állott fel s kijelentette hogy a polgármester pro-pozícióját nem fogadja el, mert a vármegye közgyűlése törvénytelenséget követett el akkor, mikor ezen határozatát meghozta s ezen eljárása ellen, mely Szentes város képviselőtestületének reputációját sérti s autonóm jogkörébe illetéktlenül beavatko-zik tiltakozni kért a közgyűlést. (S mindezt nem úgy terjesztte elő mint egyéni nézetet, hanem mint olyat, amely egyedül helyes és igaz.) Ezért indítványozza, hogy főle-bbezze meg a közgyűlést a vármegye hatá-rozatát a helygyminiszterhez. Dr. F i l ó Ti-bamér, K r i s t ó Nagy István, B u r i a n Lajos szóltak meg a tárgyhöz s azután a közgyűlés 81 szavazattal 13 ellenében a főlebezést határozta el. S z e d e r János-nak azon indítványára pedig, hogy nagyobb nyomatekosságot végett küldöttség menesz-tesse a helygyminiszterhez, névszerűen meg-ejett szavazás után 63 szavazattal 29 elle-nében ezt is elfogadta.

Lesz tehát alkalma az új helygyminiszter úrnak Szentes városával is megis-mérkedni. (Igaz, hogy a bemutatódul válasz-tott így nem igen akarna arra. Ez azon-ban a mi egyéni nézetünk s nem is kíván-juk, hogy magaevá tegye akarki is.)

A harmadik tárgy már egészen kékes természetű, lévén ez a „fogalkozást bőve-títő és eselődészró üzletek gyakorlásáról” szóló szabályrendelet, melyet a vármegye közgyűlése nem pótások mellett helyben-hagyott s a melyre egyik városi képviselő, jellemzően reáérvé, azt jegyezte meg, hogy csak azért csinálták, hogy be ne tartsák. S mert ilyen kékes természetű tehát csak tudomásul vették.

Sokkal érdekesebb és izgatóbb volt a tárgyszorozat 4-ik száma, mert hát ez választási volt. A most nemrégiben hozott miniszteri rendelettel véglegesen elhatározott II-od aljegyzői állást kellett betölteni, mert arra nagy szükség van s nem várható be már az általános tisztújítás.

A kandidáló bizottság szokatlanul hosszantartó jelölése után a 4 pályázó u. m. G i n d e r Károly kir. jbrósági irnok, M a g y a r Elek városi adótitst, B a l o g h Ferenc városi igaztő és K e m e n y Dező városi díj-nok, közül Magyar Eleket közfelkeltással II-od aljegyzői megválasztotta a közgyű-lés, ki is az esküt nyomban letette s meg-valasztatását megköszönte.

A közgyűlés ezzel véget ért volna, ha még pótólóg két tárgyat be nem jelentet volna az elmúlt polgármester. Ezek egyike a gyámpénztári, másika a Dósaí-alapítvány-ról szóló számadás, melyek a törvényható-sághoz feltérjesztetni rendeltettek.

S ezzel a közgyűlés fel 1 órakor vé-get ért.

Ujdonságok.

Szentes, 1890. május 15.

— Személyi hir. *Zsilinszky* Mihály főispán tegnap este érkezett haza a fővárosból.

— Társulati közgyűlés. A körös-tiszmarosi ármentesítő és betvívászálózó tár-sulat a f. hó 21-én, délelőt 9 órakor rend-kívüli közgyűlést tart Vásárhelyen. E köz-gyűlésre eleve felhívjuk az érdeklő ártéri birtokosság figyelmét, mert több igen fon-tos ügy kerül ez uttal a tanácskozás zóld

asztalára. Ilyenek: 1. A társulat kölesönök konverziójára vonatkozó küldöttségi jelentés és a konverzalando kölesön összegének megállapítása. 1. A földmíveléstudói miniszter rendlete, mellyel a bekés bábockai szakasz igazgatóságai szervezésének megváltoztatására hívja fel a társulatot. E szakasz volt igazgatója, köztudomás szerint szarvasi kir. közjegyzővé lón kinevezve és a miniszter aként intézkedett, hogy ezental a szakaszigazgatóság a szakaszmérnökséggel egyesítessék — ahogy ezt mi is megírtuk már a múlt évben, mikor a társulat ez idei költségvetését vetjük bírdlat alá. 3. Bekés, Mezőberény és Körös Tarsas közsegek együttes kérvénye, hogy ugyanezen szakaszon még egy igazgatóság szerveztessék. 4. Küldöttségi jelentés és a központi választmány javaslata a volt kormánybiztoság számadási ügyében, melyek a múlt évben szintén országos érdeklődés mellett tárgyalattak a „Budapesti Újságban” és lapunkban. 5. A társulat főmérnök műszaki javaslata a porgyáni zsilip biztosítása ügyében és ugyancsak javaslata a gátvédelmi szabályzat módosítása tárgyában. 6. *Sima* Ferenc szakasz igazgató és *Dósa* Andor szakaszmérnök kérelme az 1888-ik évi számadási marasztalás feloldása iránt, mely marasztalás *Sima* Ferenc szakaszigazgatóra nézve úgy tudjuk, a társulat 22 ezer forintos pörével van kapcsolatban.

— **E. M. K. E.** Az erdélyi magyar közművelődési egyesület vezetői, elnökök: gróf *Bethlen* Gábor vezetése alatt tegnap a délutáni vonattal érkeztek várunkba a szentesi és vidéke főkegyelet megalakítása céljából. Kitűnő vendégeinket az induláshoz a város nevében *Sarkadi Nagy Mihály* polgármester üdvözölte és beszédre *Bethlen* Gábor gróf válaszolt, azzal az egytel zászlaját kibontották és a menet zeneszó mellett vonult be a város házához, honnan az elszállásolás történt. A főkegyelet alakulása ma délelőtt 10 órakor megy végbe a vármegyeház nagy termében s ezt délután két órakor társasbéd követi *Kuss Gusztáv* szállodájában, melyre a szállodában kitett íven lehet teretkenként két forinttal előjegyezni. A közönség érdeklődése után ítéve, a főkegyelet megalakulásának sikere fényesen van biztosítva s mi a magunk részéről is szívből üdvözöljük illusztris erdélyi vendégeinket.

— **Egyleti hír.** A szentesi izi négyelet a f. hó 14-én tartott választmányi gyűlésében tájdaniasan emlékezett meg az egyleti választmány volt tagja: dr. *Zolker* *Somán* elhunytáról és részvételt jeleztek könyvi kivonatban határozta az elhunyt terjelvel tudani. Ugyane választmányi gyűlésben jeleztek könyvi köszönetet szavaztak néhai *Zolker* *Adámné* örököseinek, az elhunyt által hagyományozott 50 frt jötekonny adományért és *Bartók* *Lászlóné* urnónek, az általa adományozott 5 frtért. Végül még két drb. 10 frankos aranyat szavaztak meg a gyermekkiállítás díjára és 10 frttal testületileg lépnek be a vereskeresztgyelet szentesi főkegyeletének rendes tagjai sorába.

— **A főkapitány és a halászok** Lapunk legutóbbi számban azzal hívtuk fel a rendesség figyelmét az orvhalászokra, hogy ellenük a törvény teljes szigoravon lépjen fel. Tetűk ezt azon információ alapján, mintha a csendbizos az általa felfedezett orvhalászatról jelentést tett volna a főkapitánynak és ez dacára ennek mindössze a halak el kobzásával büntette volna a törvénysértő halászokat. Minthogy azonban információink alaposan meggyőződünk akkori információink téves voltáról: köteleességünknek tartjuk ez ügyben írt közleményünket a módosítani, hogy a főkapitány igenis tudomást szerzett magának az orvhalászatról és nemcsak a halakat konfiskálta el, hanem az orvhalászok ellen a törvényes eljárást is foganatosította és őket a f. hó 16-ára idézte

be tárgyalásra. A főkapitány ez erélyes intézkedése amilyen törvényben gyökerező, annyira dicséretes is, mert a halászlai törvényt nem azért hozták, hogy a halászok legyen mint kijátszaniok, hanem — hogy az, ha máséket nem, hát rendőri fenyegetéssel is tisztelben tartassék mindenek által.

— **Dr. Felmeri Lajos** kolozsvári egyetemi tanár, tegnap délután megérkezése után, mindjárt meglátogatta a gimnáziumot, s annak ügy külső kiállításra, mint belső berendezése fölött igen elismerően s teljes megelégedéssel nyilatkozott.

— **Veres kakas.** A f. hó 13-áról 14-ére virradó hajaton rémesen kondult meg az örtöröny harangja, jelezvén, hogy rászállott a veres kakas valamelyik polgártársunk hajlékára. *Pince* Jánosnak I. tizedbeli kispörgős utcai házában ütött ki a tűz, mely rémesen világlította meg a hajnalpirkadást és ádáz gyorsasággal harapódzott át a szomszédos *Kiss János* házára is. Hasztalan volt minden mentési kísérlet, mert a tűz nemcsak a két lakház terjét emésztette meg teljesen, hanem egykélét meg a konyha, másikkal pedig a kamara is beégett. A tűz okát eddig még nem sikerült kipuhatolni.

— **Gyermekkiállítás.** A gyermekkiállítás rendező bizottsága a f. hó 13-án délután tartott értekezletén véglegesen határozott a rendezés körül teendőket felett. E határozatok egyik legfontosabbika az, melyet most tudatunk a közönséggel, nevezetesen: hogy mindazok, kik gyermekeiket kiállítani kívánják, ebből szándékukat pünkösdtől hététfőig, vagyis a kiállítás napján, legkésőbb délig jelentsek be *Dósa* Béla rendező bizottsági elnök, vagy dr. *Gottl* Bertalan egyeteli elnöknek és a kiállítás megnyitására, ugyanaz nap délután 4 órára pontosan megjelenjenek a tul a kurcai népkert iskolaépületében. A kiállítás iránt oly nagy az érdeklődés a lakosság minden rétegében, hogy egyáltalán biztosítva látjuk annak fényes erkölcsi sikerét.

— **Papválasztás.** Megvolt hát ez is. Lezajlott a szentesi zsidópapválasztás is a f. hó 11-én; lezajlott a szó legszorosabb értelmében egy olyan *szajos* utcai botrányból, mely nem papválasztáshoz, hanem valami durvább fajta farsangi bohócmenethez volt teljesen méltó. Az egymással megaludott *Elszász-Klein* pártnak, óriási erőfeszítés árán, melyben maga a hitközségi előjáróság annyira excellált, hogy még maga a hitközség elnöke sem állította omnibuszon róni végig a város utcáit a szavazók összeszedése végett, sőt a templomudvar kapujában is üzte a korteskedés némes mesterségét, ráerősökötán a maga szavazóedűlatú a bekés hívekre — e nagy erőfeszítés árán csakugyan sikerült nekik dr. *Klein* kolozsvári rabbi személyében 26 szótöbbséggel egy olyan papot megválasztaniok, ki Csongrádra, a 600 frtos papi állásra is pályázott, de Csongrádnak még ennyire sem kellett. Hiába! az eredeti jelölt egy hirdapilag is közlöt *eredeti táviratban* (aláírva: dr. *Elszász*) megürgönyözte nekik, hogy: *fiat justitia!* *Justitia* pedig, köztudomás szerint egy bekötött szemű asszonyosság, akit aszerint vezetnek jóra vagy rosszra, amilyen a vezetője. Ezáltal a vezetőit a szenvedély *illuminálta*, mely maga is vak. S úgy halljuk, a kolozsvári zsidóhitközség szintén illuminált a f. hó 11-én este, mikor a villamos drót megvitte nekik a hírt, hogy Szentesen dr. *Klein* győzött.

— **Bartha János** nyugalm. kir. aljárásbíró, mint részvételt értesülünk, tegnap a járásbíróági épületben, havá mint ügyvéd, egy pörös ügyben tárgyalásra ment, szélhűdés érte s úgy kelle őt lakására hazaszállítani. A gyorsan hívott orvosi segítség némilig könnyített súlyos baján és mikor e sorokat írjuk, a gondos ápolás folytán már valamennyire jobban érzi magát.

— **A kuruzslás áldozata.** Csodálatos az, hogy nálunk még mennyire el van hatálosodva a kuruzsolás és különben fölvilágosított népként milyen vakon hisz a javasasszonyok csodaszereiben, melyeket rendszerint drágábban fizet meg, mint hogyha rendesen, orvossal gyógykezeltené magát és gyógyszerből hozná orvosszerét. Hogy e kuruzslásnak nem ritkán emberélet is esik áldozatul: cseppet sem csökkenti a nép vak hitét és a kuruzsolók vakmerőségét, kik olykor valóságos ráerősököljék a felekre a maguk veszedelmes mesterségét. Ilyen újabb áldozata a kuruzslásnak *Dura* György takarékpénztári hivatalosolga felesége is, ki a f. hó 13-án életevel adózott tévhitének. A nevezetnek orrán ugyanis már több mint egy hete, veszedélyes pokolvar keletkezett s bár férje orvost kívánt hivatni gyógykezelésére, az asszony konokul ellenszegült férje akarátának, mely ellenszegülését a körébe gyűlt javasasszonyok csak szították. Kuruzslásra fogta magát, mindenféle undok kotyvalékot rakatott sebére, mely egyre terjedt, harapódzott tovább, míg végre a f. hó 12-én a vérmérgezés tüneteivel mutatkozván, utóljára is csak a korábban megvetett orvosi tudományhoz folyamodtak — de későn, mert a baj előrehaladt állapotában, az orvosi tudomány nem segíthetett többé rajta és a szerencsétlen nő, a f. hó 13-án, délután, vérmérgezésben meghalt.

— **A fagyos szentek.** Becsületes, jámbor szenteknek bizonyultak az idén a félelmetes fagyos szentek: *Pongrácz*, *Szervác* és *Boufiác*. A két első még csak makrancoskodott egy kicsit, föl föltulta mind a két orcaját és különösen *Szervác*us olyan hatalmas porfelleggel kavart fel zimankós szélvel, hogy *Luca* asszony is megirigylhetette érte, aki pedig tudvalegőleg nagy hirre tett szert a maga szélviharjaival. Helyrehozza azonban *Boufiác*us a *Szervác* balépését is, mert olyan derős mosolylyal köszöntötte ránk a napot, olyan meleg verőfényt árasztott szerte, hogy a gazda szíveből minden aggodalom menten leolvadt tőle, mely kellemes érzést azán meg az a hatalmas, jéggel elegyes zaporesz sem volt képes elmosni, amelyet a tisztelt harmadik fagyos szent, délutánra kelvén, zúdított reánk, úgy annyira, hogy ha a komor, mogorva férfiú, *Orbán* nem volna még hátra, ki az idén belebugett a pünkösdi szent ünnepek köpenyébe, hat mi sem lohasztand többé gazdáinknak egy jó és bő aratásba vetett reményeget. Azt hisszük azonban, hogy *Orbán* is méltóan üli majd meg pünkösdt ünnepeit, ha belesett az ünnepe, nem zavara annak magasztos hangulatát azzal, hogy növényhervasztó dért borítson legszébb reményeinkre.

— **Tavaszi táncvigalom.** A kereskedő ifjak f. hó 31-ére tervezett tavaszi táncvigalma, az eikészletelek után ítéve, azokra a jobb időkre fog emlékeztetni, mikor ez az ifjuság egytelbe fölmentül és táncvigalmak rendezésénél erősen számot tett társalmunkban. A rendezőség kellemes meglepetést készít elő a hölgyek részére és minden erőből azon van, hogy a kik a mulatságban részt vesznek, onnan egy kellemesen eltöltött éj emlékével távozzanak.

— **Jótekonny hagyomány.** Öv. *Janovics Sándorné* szül. *Fronn* *Anna* vársपालत elhalálozván, végrendeletileg a szentesi evangélikus egyháznak 50 frtot hagyományozott. Ugyancsak ő, mint a szentesi első temetkezési társulat törzstagja, a társulat által fizetendő összeget a szentesi evang. templom javára rendelte kifizettetni. Legyen emléke áldott közöttünk!

(—cs.)
— **Tisztújító közgyűlés.** A szentesi második negyvennyolcas népkör a f. hó 26-án pünkösdt másodnapján tartja tisztújító közgyűlését.

— **Elmaradt hangverseny.** A szentesi dalegyet ezúton is arról értesíti a közönséget, hogy mára hirdetett hangversenye, közbejött akadályok miatt elmarad. — Úgy értesülünk, hogy a hangverseny ez elmaradása szoros kapcsolatban van bizonyos rossz akaratú hírrel, mely a „*Szentesi Lap*” f. évi 56-ik számában jelent meg, s melyben a dalárda azzal van vádolva, hogy hangversenyt inkább önzésből, semmint áldozatkészségből rendez. Nem tudjuk: mennyiben felel meg értesülésünk a valóságnak, de ha valóban ez okon maradt el a hangverseny: dalegyetünk nagyon rosszul cselekedett, mert az olyan helyről jövő ilyes támadásokat soha sem kell komolyan venni.

— **A helybeli ágost. hitv. ev. egyház közgyűlése,** mely a múlt vasárnapon esperességi elnökségre adandó szavazat tárgyában lett összehívva és megtartva, szavazatát az esperességnek hosszú időn át kipróbált vezérferfiakra Achim Ádám esperesre és Zsilinszky Mihály világi felügyelőre adta.

— **Balesetek.** A zsidópapválasztás alkalmával *Fischer* Albert szikvizgyáros, gyárhelyiségéből szódévizet akart szállítani a vásártéri Pláger-féle kocsnába. A keramitúton hajtva végig, kocsija hirtelen felborult: s ő maga a kocsis alá kerülve, egyik lábának kulcsosantját eltörte és azonkívül is oly súlyos csonthasadást szenvedett, hogy hetekig tart, míg teljesen felépül. — A f. hó 11-én pedig *Dósa* Gábor rézöntő másfél éves fia lett, vigyázatlanságból eredő baleset áldozata. Ugyanis, míg anyja a műhelyt takarította, a kis fiú felhajtott a kezébe került választóvízes üvegből és a kapott égési sebekben, iszonyú szenvedés után, meg is halt.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr.
bis fl. 7,65 per Meter — glatt und gemustert
(ca. 2500 versch. Farben und Dessins) — vers.
roben- und stückweise porto- und zollfrei das
Fabrik-Dépot G. Henneberg (K. u. K. Hoflieferant),
Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten
10 kr. Porto.

NYILATKOZAT.

A „*Szentesi Lap*” f. é. május 11. i 56. számában „Lesz koncertünk is” című közleménynek a dalegyet *önzésére* vonatkozó szavait a dalegyet *eddiggi működésére* hivatkozva visszautasítja.

Szentes, 1890. május 14.

A szentesi dalegyet.

Levél a szerkesztőséghez.*)

Tekintetes szerkesztőség!

Legyen szives következő soraimnak b. lapjában helyt engedni:

Folyó hó 11-én t. Kardos tanár úrtól b. lapjában: „Ki legyen a szentesi zsidópap?” című közlemény jelent meg, erre legyen szabad reflektálnom annyiban, hogy a téves adatokat helyre igazítsam.

Nem Vajúhelyt, hanem Beregszászban — tiszta magyar ajkú városban születtem és nevelkedtem, gimnáziumi tanulmányaimat pedig Szatmárit végeztem, és külföldre csak azért mentem, mivelhogy a német szót aligbirtam és művelt embertől joggal megkövetelik, hogy hazánkban is németül tudjon. Öt évi hivatalos működésemel pedig tiszta magyarajkú városokban töltöttem, ugyanis: Za. Szt. Gróton és Kolozsvárt, mely idő tartama alatt legalább 150 magyar és alig 5-6 német szónoklatot tartottam, különösen utóbbi helyemen németül egyáltalán nem szónokolt.

A hitoktatást itten 3 főgymnáziumban, 2 állami képezdeben, 1 felsőbb leány iskolában és a kereskedelmi akadémiában szintén csak magyar nyelven vezettem.

Sógorom dr. Elzász ellen felhozott érvei pedig alaptalanok és a róla közölt adatok ép olyan tévesek, mert ő nem Rózsabány szőlője, és Trensenin gymnáziómát sose látta.

Csodálom, hogy t. tanár úr oly módon informáltta magát, és kőza hírek alapján foglalt álláspontot.

Maradtam a

Tekintetes Szerkesztőségnek

mély tisztelettel

Kolozsvárt 1890 május hó 13-án Dr. Klein Juhász
főrabbi.

*) Nem akarom Beregszásznak és Zala-Szt.-Grótnak, valamint vidéküknek magyarságát vitatni, hanem csak annyit jegyzek meg, hogy az en cikkemnek veleje abban áll, hogy tud-e dr. Klein rabbi úr tisztán, helyesen és jól magyarul? Ezt pedig a rabbi úr sem meri határozatlan állítani, de ha tehetné: ezen állítását éppen ez a levele cáfolná meg a legalaposabban.

Kardos Albert.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc.

Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Berczeli Dánielnek

a nyomáson (Weil-féle fakereskedés köz-
zelében) 4 és fél hold hereföldje
nyári használatra kiado. Értekez-
hetni a tulajdonossal I. t. 155. sz. alatt.

Here eladás a gáton.

Az ármentesítő társulat kun-szent-mártoni midszenti gátszakaszán a *Inczer* és *fütemés árverése* közbejött alkalmatlan idő miatt, a *midszenti kurtatoroktól a kucori csárdáig* elhalasztott.

Az újabb árverés ezen gátszakaszokon, és pedig: a szegvári határtól a kucori csárdáig vasárnap, május 18-án elután 2 órától kezdve, — a midszenti kurtatoroktól pedig a szegvári határig hetfőn május 19-én reggel 9 órától kezdve fog megtartatni.

Bérleni szándékozók ezen árverésre azzal hivatnak meg, hogy az árverés a váltott szakaszokon egész évi használatra terjed ki, magtermelés kizárásával.

Szentes, 1890. május 14 én

SIMA FERENCZ,
sz.-igazgató.

Főnyeremény esetleg 500.000 márká. Szerencsejelentés. A nyereményeket az állam biztosítja.

4-3 Meghívás a nyeremény eshetőségében való részvételre.

a Hamburg által biztosított nagy penszorsolásban, amelynek

9 millió 533,005 márká mulhatlanul nyereményre esik.

Ez előnyös penszorsolás nyeremenyvel, melynek tervszerint csak 100.000 sorsjegy van kibocsátva, a következők:

A legnagyobb nyeremény esetleg 500.000 m.

Főnyerem. 500.000 m.	56 nyer. á 5 ezer m.
1 nyerem. á 200 ezer m.	106 „ á 3 ezer „
1 „ á 100 ezer „	203 „ á 2 ezer „
1 „ á 75 ezer „	6 „ á 1500 „
1 „ á 70 ezer „	606 „ á 1000 „
1 „ á 65 ezer „	1060 „ á 500 „
2 „ á 60 ezer „	29 „ á 300 „
1 „ á 55 ezer „	120 „ á 200 és 150 m.
1 „ á 50 ezer „	309 „ á 148 m.
1 „ á 40 ezer „	7994 „ á 127.100,94 m.
1 „ á 30 ezer „	3015 „ á 67.40.20 m.
8 „ á 15 ezer „	összesen 50, 200 nyer.
26 „ á 10 ezer „	

mely mellett rövid hónap alatt, 7 ciklusban bizonyosan kibocsátják.

Az I-III osztályú Főnyeremény 50 ezer, Márka, mely a IV-III osztályban 55 ezer, a II-III-ban 60 ezer, a I-III-ban 65 ezer, az V-III-ban 70 ezer, a VI-III-ban 75 ezer, a VII-III-ban 200 ezer, a Főnyeremenyben 300 ezer es esetleg 500 ezer, mintakra osztották.

Az első nyeremény-sorsolásnál,

mely hivatalosan van megállapítva:

egy egész eredeti sorsjegy csak 6 Márka

— 3 ftt 50 kr.

egy fél eredeti sorsjegy csak 3 Márka —

1 ftt 75 kr.

egy negyed eredeti sorsjegy csak 1 1/2 Márka —

— ftt 88 kr.

és ezen az állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem titok tartó) az állami címekkel ellátott sorsolási terv mellékletével, az értékek bementésüket beküldése után meg a legtovább eső vidékre is szétküldhetők.

A részvevők mindeiken, közvetlen a hirdetés megteremtése után, minden felszámolás nélkül kapja meg tőlén a hivatalos sorszási jegyzetét.

Allamcímekkel ellátott sorsolási tervet, mely a szentesi eszt. nyersanyagok levél és kőszénit tartalmaz, előbb díjmentesen küldök.

A nyeremények befizetését és szétküldését

közvetlen az értéktőlkapó magam e közölség a legnagyobb pontossággal és a legszigorúbb titoktartás mellett.

Megrendelések egyszerűen postavánnyal vagy ajánlott levelemben eszközölhetők.

A közel álló házakra való tekintettel tehát, a megbízások azonnal és legkésőbb

a f. év május 20-ig

egész bizalommal intézendők

Sámuel Heckscher sen.,
bank- és váltóüzlethez Hamburgban.

A BORSZÉKI VIZ

friss töltésben folyton kapható. Helyben az egyedüli lenakthan

SOÓS ALBERT cégnél,

valamint minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröcs” az összes vendéglőkben.

A legjobb és legolcsóbb ásványviz

!!! H A Z Á N K V I Z E !!!

Keilemes üdítő ital.

5—1